

Cuprins

PRELIMINARII	1
1. Despre obligații	1
2. Sursa intelectuală	6
3. Definiție	7
4. Terminologie	7
5. Natura juridică	8
6. Tipologie	9
6.1. Obligații complexe	13
6.1.1. Obligații obiectiv complexe	13
6.1.1.1. Obligații conjunctive	14
6.1.1.2. Obligația alternativă	14
6.1.1.3. Obligația facultativă	15
6.1.2. Obligații subiectiv complexe	15
6.1.2.1. Obligațiile conjuncte	16
6.1.2.2. Obligații solidare	16
6.1.2.3. Obligațiile indivizibile	21
Capitolul I. REGIMUL GENERAL AL OBLIGAȚIILOR	24
<i>Secțiunea I. Dinamica obligațiilor</i>	24
1. Transformarea obligațiilor	24
1.1. Novația	24
1.2. Delegația	29
2. Transmiterea obligațiilor	30
2.1. Subrogația personală	30
2.2. Cesiunea de creanță	35
2.3. Preluarea datoriei	43
2.4. Cesiunea contractului	47
<i>Secțiunea a II-a. Stingerea obligațiilor în lipsa plății</i>	53
1. Compensația	54
2. Confuziunea	60
3. Remiterea de datorie	63
4. Darea în plată	67
5. Imposibilitatea fortuită de executare	69
6. Prescripția liberatorie	72
7. Moartea datornicului	73

<i>Secțiunea a III-a. Executarea obligațiilor</i>	73
1. Executarea voluntară a obligațiilor	74
1.1. Plata	74
2. Executarea silită a obligațiilor	87
2.1. Condiții preliminare ale executării silite	87
2.1.1. Titlul executoriu	88
2.1.2. Punerea în întârziere a debitorului	90
2.2. Formele executării silite	94
2.2.1. Executarea silită în natură	94
2.2.2. Executarea silită prin echivalent	97
<i>Secțiunea a IV-a. Drepturile creditorului asupra patrimoniului debitorului</i>	100
1. Gajul general și creditorii chirografari	100
2. Măsurile conservatorii și de protecție a creanței	106
2.1. Acțiunea oblică	107
2.2. Acțiunea revocatorie	112
2.3. Acțiunea directă	119
Capitolul II. GARANTAREA OBLIGAȚIILOR	124
<i>Secțiunea I. Garanțiile personale</i>	126
1. Fideiusiunea	126
1.1. Sursa intelectuală	127
1.2. Tipologie	128
1.3. Natură juridică	129
1.4. Caractere juridice	130
1.5. Condiții juridice	131
1.6. Efecte juridice	134
1.7. Stingerea fideiusiunii	140
1.8. Proba	142
1.9. Drept tranzitoriu	142
2. Garanțiile autonome	143
2.1. Scrisoarea de garanție	144
2.2. Scrisoarea de confort	147
<i>Secțiunea a II-a. Garanțiile reale</i>	149
1. Garanțiile reale fără deposedare	149
1.1. Privilegiile	149
1.1.1. Natura juridică	150
1.1.2. Caracterele juridice ale privilegiilor la plată	151
1.1.3. Rangul privilegiilor	153
1.1.4. Tipologie	154

1.1.5. <i>Tablou general al privilegiilor de drept comun</i>	156
1.1.6. <i>Concursul civil</i>	159
1.1.7. <i>Concursul falimentar</i>	161
1.1.8. <i>Concursul în ipoteza insolvenței persoanei fizice</i>	162
1.1.9. <i>Concurs fiscal</i>	163
1.1.10. <i>Stingerea privilegiilor</i>	164
1.1.11. <i>Drept tranzitoriu</i>	164
1.2. <i>Ipotecile</i>	165
1.2.1. <i>Sursa intelectuală</i>	166
1.2.2. <i>Caractere juridice</i>	167
1.2.3. <i>Tipologie</i>	170
(I) <i>Ipoteca imobiliară</i>	174
1. <i>Ipoteca imobiliară convențională</i>	174
1.1. <i>Caractere juridice</i>	175
1.2. <i>Condiții juridice speciale</i>	176
1.3. <i>Publicitatea ipotecii imobiliare</i>	180
1.4. <i>Efecte juridice</i>	181
1.5. <i>Realizarea ipotecii imobiliare</i>	183
1.6. <i>Stingerea ipotecii imobiliare convenționale</i>	185
2. <i>Ipoteca imobiliară legală</i>	186
3. <i>Drept tranzitoriu</i>	187
(II) <i>Ipoteca mobilă</i>	188
1. <i>Noțiuni</i>	188
2. <i>Paralele inegale</i>	188
3. <i>Condiții juridice</i>	190
4. <i>Efecte juridice</i>	194
5. <i>Realizarea ipotecii mobiliare</i>	194
6. <i>Stingerea ipotecii mobiliare</i>	197
7. <i>Drept tranzitoriu</i>	198
<i>Secțiunea a III-a. Garanțiile reale cu deposedare</i>	198
1. <i>Gajul</i>	198
1.1. <i>Sursa intelectuală</i>	199
1.2. <i>Tipologie</i>	199
1.3. <i>Natura juridică</i>	200
1.4. <i>Condiții juridice</i>	202
1.5. <i>Efecte juridice</i>	207
1.6. <i>Proba</i>	209
1.7. <i>Stingerea gajului</i>	209
1.8. <i>Drept tranzitoriu</i>	210
2. <i>Dreptul de retenție</i>	210

2.1. Natura juridică	211
2.2. Condiții juridice	213
2.3. Efecte juridice	213
2.4. Stingerea	214
2.5. Drept tranzitoriu	215

Capitolul III. IZVOARELE OBLIGAȚIILOR 216

Secțiunea I. Faptul juridic licit (cvasicontractul) 217

1. Gestiunea de afaceri	219
1.1. Condiții juridice	221
1.2. Efecte juridice	223
1.3. Proba	225
1.4. Drept tranzitoriu	225
2. Plata nedatorată	226
2.1. Condiții juridice	227
2.2. Efecte juridice	229
2.3. Proba	231
2.4. Drept tranzitoriu	231
3. Îmbogățirea fără justă cauză	232
3.1. Condiții tehnice	235
3.2. Efecte juridice	237
3.3. Proba	238
3.4. Drept tranzitoriu	238

Secțiunea a-II-a. Actul juridic unilateral 239

Secțiunea a-III-a. Contractul 245

I. Aspecte introductive	246
1. Noțiune	246
2. Terminologie	248
3. Sediul materiei	249
4. Delimitări	250
4.1. Actul de drept public și contractul civil	250
4.2. Manifestări de voință nejuridice	252
5. Sursa intelectuală a teoriei contractului	256
5.1. Autonomia de voință	256
5.1.1. Individualism modern	257
5.1.2. Consecințele juridice ale voinței autonome	258
5.1.3. Libertatea contractuală	258
5.2. Critica autonomiei de voință	259
5.2.1. Pozitivism juridic	260
5.2.2. Solidarismul juridic	261
5.2.3. Marxism în civil	263

5.3. O concluzie	265
6. Analiza economică a contractului. Drept nord-american	266
II. Clasificări ale contractelor	269
1. Unilateral și bilateral	270
2. Patrimonial și nepatrimonial	272
3. Contracte numite și contracte nenumite	274
4. Contracte consensuale, solemne și reale	275
5. Contracte <i>intuitu personae</i> și contracte <i>intuitu rei</i>	280
6. Contractul oneros și contractul gratuit	281
6.1. Contractul comutativ și contractul aleatoriu	282
6.2. Contractul gratuit	283
6.2.1. <i>Liberalitățile</i>	283
6.2.1.1. <i>Subspecii</i>	284
6.2.1.2. <i>Excluderi</i>	286
6.2.2. <i>Contractele dezinteresate</i>	288
6.2.2.1 <i>Excluderi</i>	289
7. Contracte cu executare continuă și acte cu executare <i>uno actu</i>	291
III. Formarea contractului	292
1. Negocieri contractuale	292
1.1. Comportament prescris legal la negocieri	295
1.2. Antecontracte	298
1.2.1. <i>Pactul de opțiune</i>	298
1.2.2. <i>Promisiunea de a contracta</i>	300
1.2.3. <i>Pactul de preferință</i>	308
2. Schimbul defazat de consimțăminte	310
2.1. Oferta de a contracta	310
2.2. Acceptarea ofertei de a contracta	318
3. Momentul încheierii contractului	320
4. Interpretarea contractului	321
IV. Structura contractului	326
1. Liminarii	326
1.1. Sediul materiei	326
1.2. Terminologie	327
2. Capacitatea de a contracta	329
3. Consimțământul	331
3.1. Principiile voinței juridice	332
3.1.1. <i>Principiul libertății contractuale</i>	332
3.1.1.1. <i>Ordinea publică</i>	333
3.1.1.2. <i>Bunele moravuri</i>	334
3.1.2. <i>Regula preeminenței voinței reale</i>	336

3.2. Calitățile juridice ale voinței reale _____	339
3.2.1. <i>Voința internă trebuie să fie liberă și conștientă</i> _____	339
3.2.2. <i>Voința internă trebuie să fie animată de intenția de a genera efecte juridice</i> _____	341
3.2.3. <i>Voința juridică internă trebuie să fie exteriorizată</i> _____	342
4. Viciile de consimțământ _____	344
4.1. Liminarii _____	344
4.1.1. <i>Sediul legal</i> _____	344
4.2. Eroarea _____	345
4.2.1. <i>Noțiune</i> _____	345
4.2.2. <i>Clasificare</i> _____	345
4.2.2.1. <i>Eroarea obstacol</i> _____	346
4.2.2.2. <i>Eroarea indiferentă</i> _____	347
4.2.2.3. <i>Eroarea esențială – un viciu de consimțământ</i> _____	348
4.2.2.4. <i>Eroarea de fapt și eroarea de drept</i> _____	350
4.2.2.5. <i>Eroarea scuzabilă</i> _____	352
4.2.3. <i>Structura erorii</i> _____	353
4.2.4. <i>Condițiile juridice ale erorii</i> _____	353
4.2.5. <i>Proba erorii</i> _____	354
4.2.6. <i>Sanctiunea erorii esențiale</i> _____	355
4.3. Dolul _____	356
4.3.1. <i>Noțiune</i> _____	356
4.3.2. <i>Domeniul de aplicare</i> _____	357
4.3.3. <i>Clasificare</i> _____	357
4.3.4. <i>Structura dolului</i> _____	358
4.3.5. <i>Condițiile juridice ale dolului</i> _____	359
4.3.6. <i>Proba dolului</i> _____	361
4.3.7. <i>Sanctiunea dolului</i> _____	361
4.4. <i>Violența</i> _____	362
4.4.1. <i>Noțiune</i> _____	362
4.4.2. <i>Clasificări</i> _____	363
4.4.3. <i>Structura violenței</i> _____	366
4.4.4. <i>Condițiile juridice ale violenței</i> _____	368
4.4.5. <i>Proba violenței</i> _____	368
4.4.6. <i>Sanctiunea violenței</i> _____	369
4.5. <i>Leziunea</i> _____	369
4.6. <i>Paralelă între viciile de consimțământ</i> _____	374
5. <i>Obiectul contractului</i> _____	374
5.1. <i>Sediul materiei</i> _____	374
5.2. <i>Noțiune</i> _____	375
5.3. <i>Condițiile de validitate ale obiectului</i> _____	376

5.3.1. Efectivitatea obiectului	376
5.3.2. Liceitatea obiectului	379
5.3.3. Valoarea obiectului	380
6. Cauza contractului	381
6.1. Sediul materiei	382
6.2. Noțiune și distincții	382
6.2.1. Cauza eficientă și cauza finală	382
6.2.2. Cauza abstractă și cauza concretă	385
6.3. Opinii despre cauza contractului	387
6.4. Condițiile de validitate ale cauzei	389
6.4.1. Realitatea cauzei	389
6.4.2. Liceitatea cauzei	391
6.5. Domeniul de aplicare a cauzei	392
6.6. Proba cauzei	393
6.7. Utilitatea cauzei	394
V. Forma și formalitățile contractului	394
1. Forma contractului – element structural	396
1.1. Principiul consensualismului	397
1.2. Excepții de la consensualism	398
1.2.1. Contractul autentic	398
1.2.2. Actul manuscris	401
1.3. Principiului echipolenței formei	402
1.4. Regula simetriei formei	403
2. Forma contractului – mijloc de probă	403
3. Formalități care fortifică eficiența contractului	405
4. Variațiuni de forme și formalități ale contractului	407
4.1. Formalisme informative	408
4.2. Formalități și forme de abilitare	409
4.3. Forme și formalități de control	410
4.4. Formalități de înregistrare administrativă și fiscală	411
VI. Modalitățile contractului	411
1. Termenul	413
1.1. Noțiune	413
1.2. Sediul materiei	415
1.3. Clasificări	415
1.3.1. Termenul convențional, legal și judiciar	415
1.3.2. Termenul cert și termenul incert	417
1.3.3. Termenul suspensiv și termenul extinctiv	417
1.4. Interpretarea termenului	418
2. Condiția	419

2.1. Noțiuni	419
2.2. Sediul materiei	420
2.3. Clasificări	420
2.3.1. Condițiile cazuale, mixte și condițiile potestative	420
2.3.2. Condiția suspensivă și condiția rezolutorie	421
2.3.3. Condiția pozitivă și condiția negativă	423
2.4. Cerințele tehnice ale condiției	423
2.5. Regulile care guvernează realizarea condiției	424
2.6. Efectele condiției	425
2.6.1. Condiția suspensivă	426
2.6.2. Condiția rezolutorie	428
3. Sarcina	428
VII. Nulitatea contractului	430
1. Preliminarii la teoria nulității	432
1.1. Sediul materiei	432
1.2. Funcțiile nulității	433
1.3. Delimitarea nulității de alte cauze de ineficiență	434
1.3.1. Caducitatea	434
1.3.2. Rezoluțiunea	435
1.3.3. Inopozabilitatea	436
1.3.4. Revocarea	436
1.3.5. Reducțiunea	437
1.4. Terminologie	437
1.4.1. Actul inexistent	437
1.4.2. Actul putativ	438
1.4.3. Resciziunea	439
1.4.4. Nulitatea de drept și nulitatea judiciară	439
2. Clasificări ale nulității	440
2.1. Nulitatea expresă și nulitatea virtuală	440
2.2. Nulitatea totală și nulitatea parțială	441
2.3. Nulitatea de fond și nulitatea de formă	442
2.4. Nulitatea judiciară și nulitatea amiabilă	442
2.5. Nulitatea absolută și nulitatea relativă	443
3. Teorii despre nulitate	448
4. Atitudini posibile în fața nulității	449
4.1. Modalități de invocare a sancțiunii nulității	450
4.1.1. Acțiunea în nulitate	450
4.1.2. Excepția de nulitate	452
4.2. Modalități de îndreptare a cauzelor de nulitate	452
4.2.1. Refacerea	453

4.2.2 Confirmarea	454
4.2.2.1. Diferențieri	456
4.2.3. Conversiunea	457
5. Efectele nulității	459
5.1. Principiul desființării retroactive a contractului nul	460
5.2. Principiul desființării actelor subsecvente unui contract nul	461
5.3. Principiul restabilirii situației anterioare încheierii unui contract nul	463
VIII. Efectele contractului	465
1. Principiul forței obligatorii a contractului	469
1.1. Sursa intelectuală	470
1.2. Sursa tehnică	472
1.3. Consecințele tehnice ale forței obligatorii	473
1.3.1. Impreviziunea	475
1.3.2. Denunțarea unilaterală a contractului	479
2. Regula relativității contractului	481
2.1. Sfera de aplicare	482
2.2. Importanța practică	483
2.3. Părțile contractante	484
2.4. Terții	487
2.5. Avânzii-cauza	489
2.5.1. Succesorii singulari și creditorii chirografari	490
2.6. Excepții de la regula <i>res inter alios acta</i>	494
2.6.1. Promisiunea faptei altuia	495
2.6.2. Stipulația pentru altul	497
3. Principiul opozabilității contractului	501
3.1. Sediul materiei	501
3.2. Noțiunea și efectivitatea principiului	502
3.3. Evoluții doctrinale	505
3.4. Opozabilitatea instrumentului și opozabilitatea operațiunii juridice	506
3.5. Cinematica principiului opozabilității	507
3.6. Cunoașterea și publicitatea contractului	509
3.7. Simulația	511
3.7.1. Condițiile simulației	515
3.7.2. Efectele simulației	517
3.7.3. Principiile regimului interimar al simulației	519
3.7.4. Proba simulației	524
3.7.5. Acțiunea în simulație	524
IX. Sancțiunea neexecutării contractului	526
1. Neexecutarea fortuită și riscul contractual	527
2. Excepția de neexecutare a contractului	531

3. Rezoluțiunea contractului	534
4. Reducerea prestațiilor contractuale	543
5. Răspunderea civilă contractuală	545
5.1. Delimitări	545
5.2. Non-cumulul răspunderilor civile	547
5.3. Specii de răspundere contractuală	550
5.4. Condițiile necesare angajării răspunderii contractuale	552
5.4.1. <i>Faptul ilicit</i>	553
5.4.2. <i>Vinovăția</i>	554
5.4.3. <i>Prejudiciul și evaluarea sa</i>	555
5.4.3.1. <i>Evaluarea legală</i>	556
5.4.3.2. <i>Clauza penală</i>	556
5.4.3.3. <i>Evaluarea judiciară</i>	559
5.4.4. <i>Raportul de cauzalitate</i>	561
5.5. Exonerări	561
5.6. Convenții asupra răspunderii contractuale	563
<i>Secțiunea a IV-a. Răspunderea civilă delictuală</i>	565
1. Sursa intelectuală	567
1.1. Dreptul străbunilor	568
1.2. Drept medieval	571
1.3. Drept modern	573
1.4. Codul civil român din 1864	575
2. Explicații date temeiurilor răspunderii civile	576
2.1. Riscul	578
2.2. Teoria garanției	582
3. Definiție	584
4. Funcțiile și principiile răspunderii civile	584
4.1. Funcția reparatorie	585
4.2. Funcția normativă	587
5. Sistemul răspunderii civile în Codul civil	588
6. Dreptul tranzitoriu	591
7. Elemente comune și necesare angajării oricărui tip de răspundere civilă	591
7.1. Dauna civilă	592
7.1.1. <i>Clasificări ale daunelor</i>	595
7.1.2. <i>Condițiile tehnice ale daunei</i>	601
7.2. Raportul de cauzalitate	602
7.2.1. <i>Echivalența condițiilor</i>	605
7.2.2. <i>Cauza adecvată</i>	606
7.2.3. <i>Cauze străine. Exonerări</i>	607

7.2.3.1. <i>Forța majoră</i>	608
7.2.3.2. <i>Cazul fortuit</i>	611
7.2.3.3. <i>Fapta terțului</i>	616
7.2.3.4. <i>Fapta victimei</i>	620
8. Specii de răspundere civilă delictuală	627
8.1. Răspunderea pentru fapta proprie	628
8.1.1. <i>Capacitatea delictuală</i>	628
8.1.2. <i>Vinovăția civilă</i>	634
8.1.2.1. <i>Terminologie</i>	635
8.1.2.2. <i>Tipologie</i>	636
8.1.2.3. <i>Criteriul utilizat pentru stabilirea vinovăției</i>	638
8.1.2.4. <i>Importanța distincției între vinovății</i>	639
8.1.3. <i>Fapta ilicită</i>	642
8.1.3.1. <i>Terminologie</i>	642
8.1.3.2. <i>Tipologie</i>	643
8.1.3.2.1. <i>Abuzul de drept</i>	647
8.1.3.2.2. <i>Inconveniente anormale de vecinătate</i>	650
8.1.3.3. <i>Cazuri justificative. Exonerări</i>	651
8.1.3.3.1. <i>Legitima apărare</i>	652
8.1.3.3.2. <i>Starea de necesitate</i>	655
8.1.3.3.3. <i>Autorizarea și ordinul de natură legală</i>	659
8.2. Răspunderea pentru fapta altuia	662
8.2.1. <i>Răspunderea pentru fapta minorului sau a interzisului judecătoresc</i>	664
8.2.2. <i>Răspunderea comitentului pentru fapta prepusului său</i>	670
8.3. Răspunderea pentru daunele cauzate de lucruri în general	677
8.3.1. <i>Răspunderea pentru lucruri</i>	678
8.3.2. <i>Acțiunea de effusis et dejectis</i>	686
8.3.3. <i>Răspunderea pentru animale</i>	687
8.3.4. <i>Răspunderea pentru ruina construcției</i>	689
9. Repararea daunei	692
9.1. Mijloace de reparație	693
9.1.1. <i>Întinderea reparației datorate</i>	694
9.1.2. <i>Asigurarea de răspundere civilă</i>	698
9.2. Autoritatea hotărârii penale în materia răspunderii civile	700
Index alfabetic pe materii	703
Listă de abrevieri	709